

Teknik Karşılıklar

- Kazanılmamış Primler Karşılığı (KPK)
- Muallak Hasarlar ve Tazminat Karşılığı (MHTK)
- Aktüeryal Matematik Karşılıklar (MK)
- Devam Eden Riskler Karşılığı (DERK)
- Dengeleme Karşılığı (DK)
- İkramiye ve İndirimler Karşılığı (İİK)

Devam Eden Riskler Karşılığı (DERK)

- Şirketlerin ayırdığı kazanılmamış primler karşılığı, elde ettikleri prim gelirinin ilgili döneme aktarılmasının yanı sıra gelecekte karşılıklarına çıkabilecek risklere karşı hasar ve masrafları ödemesini yapmak için de ayrılmaktadır.
- Bazı durumlarda ayrılan karşılıktan daha fazla karşılık ayrılması gerekmektedir. Eğer böyle bir risk sözkonusu ise sigorta şirketi KPK'ya ek olarak DERK ayırmak zorundadır.
- Sigorta şirketlerinin DERK ayırma yükümlülüğünün doğru olmadığını tespit edilebilmesi için kriterleri Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenen KPK Yeterlilik testini yapması gerekir. Eğer test sonucu KPK yetersiz çıkmışsa, DERK ayırması zorunludur.
- Beklenen Net Hasar Prim Oranının %85'i aşan kısmı (eskiden %95'i) için aşan oranın net kazanılmış primler ile çarpılması suretiyle hesaplanır.

Bu test yapılırken, net kazanılmamış primler karşılığının beklenen net hasar prim oranı ile çarpılması gerekir. Beklenen net hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların (muallak tazminatlar (net) + ödenen tazminatlar (net) – devreden muallak tazminatlar (net)) kazanılmış prime (yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net) – kazanılmamış primler karşılığı (net)) bölünmesi suretiyle bulunur.

Bakanlıkça belirlenecek branşlar için beklenen hasar prim oranının % 85'in üzerinde olması halinde, % 85'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar net devam eden riskler karşılığı, % 85'i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak finansal tablolarda yer alır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır.

Beklenen net hasar prim oranı =

$$\frac{\text{Gerçekleşmiş hasarlar [muallak tazminat karşılığı (net) + ödenen tazminatlar (net) – devreden muallak tazminat karşılığı (net)]}}{\text{Kazanılmış prim [yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net) – ayrılan kazanılmamış primler karşılığı (net)]}}$$

Soru 1:

ABC sigorta şirketinin kara araçları branşına ait prim üretimi ve hasar rakamlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Yazılan Prim	22.500.000
Devreden Kazanılmamış Primler Karşılığı	17.500.000
Ayrılan Kazanılmamış Primler Karşılığı	15.000.000
Ödenen Hasar	25.000.000
Ayrılan Muallak Hasar Karşılığı	12.500.000
Devreden Muallak Hasar Karşılığı	7.500.000

Yukarıdaki verilere göre, Şirketin dönem sonunda ilgili branşta hesaplanan Devam Eden Riskler Karşılığı (DERK) tutarı ne kadardır?

Beklenen net hasar prim oranı =

$$\frac{\text{Gerçekleşmiş hasarlar [muallak tazminat karşılığı (net) + ödenen tazminatlar (net) - devreden muallak tazminat karşılığı (net)]}}{\text{Kazanılmış prim [yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net) - ayrılan kazanılmamış primler karşılığı (net)]}}$$

$$(12.500.000 + 25.000.000) - 7.500.000 / (22.500.000 + 17.500.000) - 15.000.000 = 1,2 (\%120)$$

%85 'i aşan kısmı (%120 - %85) burada %35 aşmış durumda:

$$\text{Brüt KPK} \times \%25 = 15.000.000 \times \%35 = 5.250.000$$

Soru 2:

ABC Sigorta A.Ş.'nin 31.12.2019 tarihi itibariyle bazı gelir tablosu hesap kalemleri aşağıda verilmiştir:

Hesap Kalemleri	Tutar (TL)
Yazılan Prim (Brüt)	3.500
Yazılan Prim (Re Payı)	1.300
Ayrılan Kazanılmamış Primler Karşılığı (KPK) (Brüt)	1.800
Ayrılan Kazanılmamış Primler Karşılığı (KPK) (Re Payı)	700
Devreden Kazanılmamış Primler Karşılığı (Brüt)	1.400
Devreden Kazanılmamış Primler Karşılığı (Re Payı)	500
Ödenen Tazminat (Brüt)	3.500
Ödenen Tazminat (Re Payı)	1.800
Muallak Tazminat Karşılığı (MTK) (Brüt)	3.000
Muallak Tazminat Karşılığı (MTK) (Re Payı)	1.900
Devreden Muallak Tazminat Karşılığı (Brüt)	1.400
Devreden Muallak Tazminat Karşılığı (Re Payı)	800

Buna göre; Şirketin 31.12.2019 tarihi itibariyle Devam Eden Riskler Karşılığı'na (DERK) ilişkin yevmiye kaydı nasıl yapılır?

Beklenen net hasar prim oranı =

$$\frac{\text{Gerçekleşmiş hasarlar [muallak tazminat karşılığı (net) + ödenen tazminatlar (net) - devreden muallak tazminat karşılığı (net)]}}{\text{Kazanılmış prim [yazılan primler (net) + devreden kazanılmamış primler karşılığı (net) - ayrılan kazanılmamış primler karşılığı (net)]}}$$

$$H/P = \frac{(3.000 - 1.900) + (3.500 - 1.800) - (1.400 - 800)}{(3.500 - 1.800) + (1.400 - 500) - (1.800 - 700)}$$

$$(1,10 - 0,85) = 0,25$$

$$DERK (Brüt) = Brüt KPK \times 0,25 = 1.800 \times 0,25 = 450 \text{ TL}$$

$$DERK Re Payı = KPK Re Payı \times 0,25 = 700 \times 0,25 = 175 \text{ TL}$$

$$DERK (Brüt) = Brüt KPK \times 0,25 = 1.800 \times 0,25 = 450 \text{ TL}$$

$$DERK Re Payı = KPK Re Payı \times 0,25 = 700 \times 0,25 = 175 \text{ TL}$$

31.12.2019

717.01.3.1.1. DERK (Brüt) 450
351.02 DERK (Re Payı) 175

351.01. DERK (Brüt) 450
717.01.3.2.1.DERK (Re Payı) 175

Dengeleme Karşılığı Hesaplaması

- Dengeleme Karşılığı, sigortacılık faaliyetlerinde sözkonusu olabilecek belirsizlik riskine karşı ihtiyatlılık kavramı gereğince ayrılan bir karşılıktır.
- Özellikle ekonomik kriz ya da katastrofik risklere karşı ayrılmaktadır.
- Zorunlu deprem sigortası primleri dengeleme karşılığı hesabında dikkate alınmaz.
- Hayat sigortalarında dengeleme karşılığı ayrılırken risk primine masraf payları da dahil edilir.
- Bu karşılık her bir yıla tekabül eden deprem ve kredi net primlerinin %12'si oranında hesaplanır.
- Net primin hesaplanmasında, bölüşmesiz reasürans anlaşmaları için ödenen tutarlar devredilen prim olarak telakki edilir.
- Birden fazla branşı kapsayan bölüşmesiz reasürans anlaşmalarında devredilen prim tutarının deprem ve kredi branşlarına isabet eden kısmı, şirket tarafından başka bir hesaplama yöntemi öngörülmemişse, bu branşların toplam prim tutarı içerisindeki ağırlıkları dikkate alınarak belirlenir.
- **Dengeleme Karşılığının Tavanı:** Karşılık ayrılmasına son beş finansal yılda yazılan net primlerin en yüksek tutarının %150'sine ulaşıncaya kadar devam edilir.

Soru 3:

ABC Sigorta A.Ş.'nin 2016 yılı sonunda mali tablolarında ayrılan dengeleme karşılığı tutarı 6.250.000 TL'dir. Şirketin herhangi bir kredi teminatı vermeden ihtiyari deprem teminatına ilişkin yazmış olduğu net primlere ilişkin tablo aşağıda sunulmuştur:

Yıl	Net Prim Tutarı (TL)
2013	2.500.000
2014	3.000.000
2015	3.480.000
2016	4.250.000
2017	2.960.000

Yukarıdaki bilgilere göre, 2017 yılı sonunda Şirket tarafından ayrılması gereken dengeleme karşılığı tutarı nedir?

$$4.250.000 \times 150\% = 6.375.000$$

$$6.375.000 - 6.250.000 = 125.000$$